

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-108

9.2.2023

Gjensidige Forsikring ASA

Retts hjelp

Unntak for tvist som gjelder tvangsfullbyrdelse?

Sikrede fikk innvilget retts hjelpdekning for en mangelstvist mot utbygger. Tvisten resulterte i et rettsforlik som innebar at utbygger skulle utbedre en rekke forhold ved eiendommen. Arbeidene ble ikke utført som avtalt, og tvisten fortsatte. Sikrede ba om bekreftelse på fortsatt dekning. Selskapet bekreftet fortsatt dekning under samme sak, men gjorde oppmerksom på at tvist som gjaldt tvangsfullbyrdelse var unntatt dekning. Sikrede og utbygger inngikk nytt rettsforlik, men heller ikke dette oppfylte utbygger. Sikrede begjærte i 2022 tvangsfullbyrdelse av det siste rettsforliket. Sikrede fikk medhold i kravet og ble tilkjent delvis saksomkostninger. Sikrede ba om bekreftelse fra selskapet for retts hjelpdekning, men selskapet avslo og viste til at den del av tvisten som gjaldt tvangsfullbyrdelse var unntatt. Nemnda kom til at unntaket for tvist som gjelder tvangsfullbyrdelse ikke kom til anvendelse, og viste til at ordlyden tilsa at unntaket kun gjelder for tvister eller forsikringstilfeller som i sin helhet gjelder tvangsfullbyrdelse.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om retts hjelpdekning for del av tvist som gjelder tvangsfullbyrdelse av rettsforlik.

Sikredes retts hjelpforsikring omfatter "rimelige og nødvendige utgifter til advokat" når sikrede er part i tvist. Forsikringen omfatter ikke:

Tvist som gjelder tvangsfullbyrdelse av krav etter lov om tvangsfullbyrdelse

Sikrede fikk i 2014 innvilget retts hjelpdekning for tvist mot utbygger vedrørende diverse mangler ved eiendommen. Forsikringssummen var kr 250 000.

I november 2018 inngikk sikrede og utbygger rettsforlik i forliksrådet som påla utbygger å utbedre en rekke forhold. Utbygger utførte ikke utbedringene, og tvisten fortsatte. Sikredes advokat kontaktet selskapet på ny i september 2019 og ba om en bekreftelse på at den innvilgede retts hjelpdekningen fortsatt gjaldt.

Selskapet svarte følgende:

Om tvisten med utbygger blusser opp igjen vil denne være dekket under samme sak hos oss. Det er hittil utbetalt kr 76 775 av maksimalt kr 250 000.

Men gjør for ordens skyld oppmerksom på at vi ikke dekker tvist som gjelder tvangsfullbyrdelse av krav etter lov om tvangsfullbyrdelse.

Sikrede inngikk et nytt rettsforlik med utbygger i tingretten i oktober 2019. Også dette forliket påla utbygger å utbedre en rekke forhold ved eiendommen. Forliket sa at utbygger skulle dekke kr 25 000 av sikredes utgifter til advokat, men at partene ellers skulle bære egne saksomkostninger.

Utbygger utførte fortsatt ikke de avtalte arbeidene, og sikrede varslet at det ville tas ut stevning. Sikrede fikk ny advokat som kontaktet selskapet med en anmodning om bekreftelse på fortsatt dekning i saken. Selskapet bekreftet fortsatt dekning:

Vi bekrefter at tidligere dekningsbekreftelse gjelder på samme vilkår. Vi minner om at tvist om tvangsfullbyrdelse holdes utenfor dekningsbekreftelsen. Vedlagt følger kopi av dekningsbekreftelsen. Til informasjon har vi tidligere utbetalt totalt kr 76 775.

Sikrede begjærte 12.2.22 tvangsfullbyrdelse av rettsforliket. Utbygger bestred at det var grunnlag for sikredes krav og anførte at begjæringen om tvangsfullbyrdelse ikke skulle tas til følge.

I kjennelse av 13.6.22 tok retten begjæringen til følge og konkluderte med at sikrede skulle gis anledning til å utføre de aktuelle rettelserarbeidene. Retten ga videre sikrede medhold i at utbygger måtte betale et forskudd til sikrede for utgiftene rettelserarbeidene ville medføre. Om saksomkostninger skrev retten følgende:

Retten oppfatter at sakskostnadskravet er tredelt. Det er både krevd at saksøkte skal bære saksøkers advokatkostnader forbundet med arbeidet med saken som ledet til inngåelsen av de to rettsforlikene i saken. Det er dernest krevd dekket advokatkostnadene forbundet med arbeidet med saken etter inngåelsen av det sist inngåtte rettsforlik. Endelig kreves også kostnadene forbundet med å innhente kostnadsoverslag over utbedringskostnadene som en del av sakskostnadskravet.

Advokatkostnader forbundet med de to forutgående rettsforlik

Saksøkerne har fremsatt krav om at saksøkte skal dekke saksøkernes advokatkostnader i saken forut for inngåelsen av de to rettsforlikene i saken. Det fremgår av rettsforlik I at partene dekker egne omkostninger og av rettsforlik II at partene bære egne sakskostnader utover et beløp på kr. 25 000,- som saksøkte betaler saksøkerne.

I sin argumentasjon for retten viser saksøkerne til at det var forutsetning for avtalen om kostnadsdeling at Q rent faktisk foresto utbedring i henhold til avtalen.

Retten konstaterer at spørsmålet om fordeling av kostnader er endelig avgjort ved inngåelsen av de to rettsforlikene og at den etterfølgende utvikling i saken ikke gir grunnlag for å se bort fra avtalen om kostnadsdeling som er rettskraftig avgjort ved de to rettsforlikene.

Krav om dekning av sakskostnader fram til inngåelse av rettsforlik II av 14. oktober 2019, tas etter dette ikke til følge.

Advokatkostnader pådratt saken etter rettsforliket av 14. oktober 2019

[sikredes advokat] har fremlagt en oversikt over at det i perioden etter sist inngått rettsforlik er nedlagt 13,75 advokattimer i tidsrommet 4. oktober 2020 til 26. februar 2021, 29 timer i tidsrommet 28. mai 2020 til 29. november 2021, 34 timer i perioden 1. desember 2021 til 3. mai 2022, samt 9,5 timer etter inngitt begjæring om tvangsfullbyrdelse.

[sikredes advokat] har totalt fremlagt en kostnadsoppgave på kr. 167 462,50,- med tillegg av merverdiavgift, totalt kr. 209 328,-.

Tvangsfullbyrdsesloven § 3-1 regulerer saksøktes alminnelige sakskostnadsansvar ved fullbyrdelse. Tvangsfullbyrdsesloven § 3-3 regulerer sakskostnader ved rettens behandling av tvister og klager etter § 5-16.

Fra Thor Falkanger mfl., Tvangsfullbyrdsesloven. Lovkommentar, § 3-1. Saksøktes alminnelige kostnadsansvar ved tvangsfullbyrdelse, Juridika, hitsettes:

Ved tingrettens behandling av tvister og klage etter § 5-16, samt ved rettsmidler mot tingrettens avgjørelser, reguleres partenes ansvar for sakskostnadene ikke av §§ 3-1 og 3-2, men av § 3-3, jf. tvl. kap. 20. Dersom saksøkte ved tingrettens foreleggelse av f.eks. en begjæring om tvangssalg fremsetter innsigelser mot begjæringen, vil det foreligge en tvist slik at sakskostnadene ved «rettens behandling av» denne skal fastsettes etter reglene i tvl. kap. 20. Tingretten vil ta stilling til tvisten i den kjennelsen som avgjør om begjæringen om tvangsfullbyrdelse skal tas til følge. Det kan spørres om tingretten i slike tilfeller skal skille mellom saksøkerens kostnader ved å utforme begjæringen og de kostnader som har oppstått for saksøkeren (til utforming av prosesskriv mv.) etter at innsigelsene ble fremsatt.

Twisten oppsto først da innsigelsene ble fremsatt. Dette tilsier at avgjørelsen om kostnadene ved å utforme begjæringen skal utstå og behandles etter tvangsl. § 3-1. Likevel er det i praksis vanlig at alle saksøkerens kostnader i slike tilfeller behandles etter reglene i tvisteloven, noe som vel også er den mest hensiktsmessige løsningen. Løsningen har støtte i Rt. 2001 s. 1716, hvor et krav om tvangsoppløsning av et sameie etter sameigelova § 15 tredje ledd uten at det forelå dom eller annet tvangsgrunnlag for oppløsning, ikke ble tatt til følge. Sakskostnadsspørsmålet ble i sin helhet avgjort etter tvistemålslovens regler.

Retten konstaterer at dersom det i herværende sak ikke hadde oppstått noen tvist forbundet med grunnlaget for tvangsfullbyrdelse av rettsforliket, ville saksøker hatt krav på dekning av kostnadene forbundet med utformingen av begjæringen, jf. tvangsfullbyrdesloven § 3-1. Det oppsto her en tvist og retten legger i samsvar med det ovenfor gjengitte sitat fra lovkommentarene til grunn at det ikke foretas en oppdeling av kostnader forbundet med begjæringen og de etterfølgende prosesskriv, men at det foretas en samlet vurdering av de totale kostnadene etter tvangsfullbyrdesloven § 3-3 og tvistelovens kapittel 20.

Det er uansett klart at det er kostnader forbundet med *tvangsfullbyrdelssaken* som kan kreves dekket i medhold av tvangsfullbyrdesloven § 3-1 og § 3-3. Dette innebærer at rammene for sakskostnadene er arbeidet forbundet med tvangssalgsbegjæringen og den etterfølgende tvist for retten. Retten legger etter dette til grunn at kostnader pådratt saken forut for arbeidet med utarbeidelse av tvangsfullbyrdesbegjæringen ikke kan kreves dekket i anledning herværende sak.

Begjæringen om tvangsfullbyrdelse ble innsendt retten den 12. februar 2022. I perioden fra 1. desember 2021 og fram til begjæringen ble inngitt retten er det nedlagt 34 timers arbeid i saken. Etter inngitt begjæring er det pådratt saken 9,5 timer arbeid. Retten finner at dette timeantallet overstiger rimelig og nødvendig arbeid i saken.

Retten fastsetter rimelig og nødvendig arbeid forbundet med begjæringen og den etterfølgende prosesskrivutveksling/saksforberedelse for å utgjøre 25 timers arbeid.

Saksøkerne tilkjennes kr. 50 000,- i sakskostnader til dekning av advokatkostnader i saken. Utgiftene anses rimelige og nødvendige.

Det tilkjennes videre dekning av rettsgebyr med kr. 1 345,-.

(...)

De totale sakskostnadene blir således advokatutgifter på kr. 50 000,- med tillegg av merverdiavgift, kr. 10 000,- i utgifter til beregning av utbedringskostnader, samt rettsgebyr på kr. 1 345,-. Retten legger til grunn at nevnte kostnader har vært rimelige og nødvendige, jf. § 20-5 første ledd. Det foreligger ikke tungtveiende grunner som gjør det rimelig å fritta Q for hele eller deler av sakskostnadsansvaret, jf. § 20-2 tredje ledd.

Sikrede kontaktet selskapet etter kjennelsen og anmodet om aksept for plikt til å betale kostnadene som var påløpt. Selskapet gjentok at den delen som gjaldt inndrivelse av kravet ("tvist som gjelder tvangsinndrivelse av krav") var unntatt dekning.

Sikrede krever dekning for utgifter til rettshjelp vedrørende kjennelsen og bestrider at unntaket for "tvist som gjelder tvangsfullbyrdelse" kommer til anvendelse. Twisten gjelder ikke krav etter lov om tvangsfullbyrdelse, men krav om utbedring av mangler i henhold til bustadoppføringsloven. Det var en direkte følge av rettsforliket som gjorde at det var riktig å tvangsfullbyrde rettsforliket. Det å tvangsfullbyrde rettsforliket er ingen "ny tvist" – tvangsfullbyrdelsen er en videreføring av den tvist etter bustadoppføringsloven som selskapet ga tilsagn for i 2014. I FinKN 2017-482 var saksforholdet at det var avsagt en dom hvor sikrede var gitt medhold i et krav etter kjøp av bruktbil. Motparten misligholdt dommen slik at det ble nødvendig å tvangsfullbyrde dommen. Dette skjedde gjennom begjæring om tvangssalg av motpartens eiendeler til dekning av det beløp sikrede var tilkjent i dommen. Nemnda fant at det var tvisten mellom sikrede og selger av bruktbilen som var den underliggende tvisten. Når det gjaldt tvangsinndrivelsen fant nemnda at dette var "en direkte videreføring av dommen, og må ses på som en del av denne tvisten". Dette må gjelde tilsvarende for saken her. Lovens system er at rettsforlik må tvangsfullbyrdes, på samme

måte som en rettskraftig dom. Selskapet har rettsstridig avslått å dekke kostnader forbundet med tvangsfullbyrdelse av rettsforlik etter krav om utbedring av mangler i henhold til bustadoppføringsloven.

Selskapet avviser kravet og anfører at den delen av saken som gjelder tvangsfullbyrdelse er unntatt fra forsikringen. Selskapet er enig i at tvangsfullbyrdelse av rettsforliket er en fortsettelse av tidligere meldte tvist. Selskapet har innrømmet dekning i saken, men samtidig opplyst om at tvist som gjelder tvangsfullbyrdelse av krav etter lov om tvangsfullbyrdelse ikke dekkes. Den saken sikrede viser til er ikke sammenlignbar med denne saken fordi den ikke hadde noe tilsvarende unntak. Advokatens begjæring om tvangsfullbyrdelse av 12.2.22 sier:

Saken gjelder - Fullbyrdelse av rettsforlik, jf. Tvangsfullbyrdesloven §13-7, jfr, §13-14.

Dette er unntatt i vilkårene.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på dekning av utgifter til rettshjelp for den del av tvisten som gjelder tvangsfullbyrdelse.

Sikredes rettshjelpforsikring har unntak for "tvist som gjelder tvangsfullbyrdelse av krav etter lov om tvangsfullbyrdelse". Uttrykket "tvist" brukes om "forsikringstilfellet" som grunnlag for selskapets ansvar i en rettshjelpforsikring. Vilårene sier også at "en tvist" ikke regnes for flere tvister "selv om saken gjelder flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker". Ordlyden tilsier derfor at unntaket gjelder for en tvist eller et forsikringstilfelle som i sin helhet gjelder tvangsfullbyrdelse. Nemnda forstår saken slik at partene er enige om at tvangsfullbyrdesessaken er en del av den tvisten selskapet har innvilget dekning for. I så fall fremstår tvangsfullbyrdesessaken som et "individuet spørsmål" tilhørende den opprinnelige tvisten om mangler ved eiendommen. Hvis det var meningen at unntaket skulle gjelde for en del av en tvist, burde dette vært formulert på en klarere måte.

Selskapet er i så fall ansvarlig for utgifter knyttet til den del av tvisten som gjelder tvangsfullbyrdelse.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).